

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2
ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล
1 มกราคม 1984 / 2527

"สันติภาพเกิดจากการเปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจใหม่"

ถึงผู้นำประเทศ

ถึงผู้ที่ใส่ใจต่อวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ถึงเยาวชนที่ไฝฝืนถึงโลกแห่งภราดรภาพ และสมานฉันท์

ถึงท่านทุกคน ทั้งชายและหญิง ที่ปรารถนาสันติสุข

ข้าพเจ้าขอส่งสารถึงท่านในวาระเริ่มต้นปี 1984 ซึ่งเป็นวาระที่เต็มไปด้วยคำถามและความกังวลไปทุกหนทุกแห่ง แต่ในเวลาเดียวกันนั้นเอง ก็เปี่ยมไปด้วยความหวังและโอกาสความเป็นไปได้ คำร้องขอของข้าพเจ้าในโอกาสวันสันติสากลครั้งที่ 17 เกิดจากส่วนลึกของหัวใจข้าพเจ้า และข้าพเจ้าก็ทราบว่าข้าพเจ้าเป็นเสียงสะท้อนของชายหญิงมากมายที่เรียกหาภราดรภาพในโลกที่แตกแยกนี้ สารที่ข้าพเจ้าส่งมาถึงท่านนี้ทั้งเรียบง่ายแต่ก็เรียกร้อง ทั้งนี้เพราะสารนี้เกี่ยวข้องกับท่านเป็นการส่วนตัว สารนี้เชื่อเชิญท่านแต่ละคนให้มีส่วนในการสร้างสันติสุขในโลกโดยไม่ทอดทิ้งภาระหน้าที่นี้ให้แก่ผู้อื่น หัวข้อที่ข้าพเจ้าเสนอให้ท่านพิจารณาและดำเนินการในวันนี้คือ "จากหัวใจดวงใหม่ สันติบังเกิดขึ้น"

1. สถานการณ์ที่ขัดแย้งกัน

ทุกวันนี้ เราไม่อาจหลีกเลี่ยงเงามืดและภัยคุกคามไปได้ แต่ในเวลาเดียวกัน เราก็ไม่ลืมแสงสว่างและความหวัง

สันติภาพเพราะบางจริงๆ และความอยู่ดีธรรมก็เกิดขึ้นอยู่ทั่วไป สงครามที่ไม่ปรานีเกิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ และยังคงดำเนินต่อไปแม้ว่าจะมีความตาย ความโศกเศร้า และความพินาศสั่งสมพอกพูนขึ้นทุกขณะ และดูเหมือนจะไม่มีควมคืบหน้าในการหาข้อยุติแต่ประการใด ความรุนแรงและการก่อการร้ายอย่างคลั่งไคล้ไม่ละเลยประเทศใดเลย และเป็นผู้บริสุทธิ์ที่มักจะต้องเป็นผู้รับเคราะห์ ในขณะที่โทษะเพิ่มขึ้นและความกลัวที่จะนำไปสู่ลักษณะสุดขั้วในทุกรูปแบบ ในหลายๆ พื้นที่ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสรีภาพเป็นเพียงภาพลวงตา ประชาชนถูกจับกุมคุมขังอย่างไม่

เป็นธรรมชาติ การประหารชีวิตอย่างรวบรัดตัดตอนเกิดขึ้นอย่างผิดกฎหมายระหว่างกลุ่ม และในศตวรรษที่ 20 ที่มีการประกาศปฏิญญาและคำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนต่างๆ มากมายก็ตาม แต่มนุษยชาติก็มิได้รับข้อมูลเหล่านี้อย่างทั่วถึง และหากพวกเขาได้รับข้อมูลดังกล่าว แต่ก็ดูเหมือนจะไม่มีหนทางที่จะหยุดยั้งการกระทำผิดดังกล่าวได้เลย มีประเทศต่างๆ มากมายที่ต้องดิ้นรนต่อสู้กับความหิวโหย โรคภัย และความด้อยพัฒนาอย่างเจ็บปวด ในขณะที่ประเทศร่ำรวยกลับเสริมสร้างสถานะอันเข้มแข็งของตน และการค้าอาวุธก็ยังคงดำเนินต่อไปโดยการดูดซับเอาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่เป็นธรรม ทั้งที่อาจใช้ทรัพยากรเหล่านั้นไปในทางที่เป็นประโยชน์ได้มากกว่า การเสริมสร้างอาวุธสงครามแบบเดิม อาวุธเคมี อาวุธเชื้อโรค และโดยเฉพาะอาวุธนิวเคลียร์ ก่อให้เกิดภัยคุกคามและกดขี่ต่ออนาคตของประเทศชาติ โดยเฉพาะในยุโรป และก่อให้เกิดความกังวลที่สมเหตุสมผลในหมู่ประชาชนของตน ความรู้สึกหนักใจใหม่ๆ เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไป ซึ่งข้าพเจ้าก็เข้าใจดี

โลกร่วมสมัยถูกกักขังไว้ในเครือข่ายของความขัดแย้งดังเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เรียกว่าตะวันออกและตะวันตกนั้น ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น แต่ยังกระทบกระเทือนและถึงกับเป็นตัวเร่งสถานการณ์ในส่วนอื่นๆ ของโลก ให้ยุ่งยากมากขึ้นด้วย ในสถานการณ์เช่นนี้ เราต้องใส่ใจต่ออันตรายที่เกิดจากความขัดแย้งและการแบ่งแยกในระดับกว้างนี้ โดยเฉพาะเมื่อเรากำลังถึงเครื่องมือการทำลายล้างขนาดใหญ่ที่มีอยู่ และเราไม่เคยได้ยินมาก่อน กระนั้นก็ดี แม้ว่าเราจะตระหนักถึงอันตรายนี้ ผู้ที่สนับสนุนแนวทางนี้ก็ประสบกับความยากลำบากอย่างใหญ่หลวง หรือแม้กระทั่งถึงกับไม่อาจกระทำได้เลย ในการที่จะหยุดยั้งกระบวนการนี้ หรือแสวงหาหนทางที่จะลดความขัดแย้งเหล่านี้ด้วยขั้นตอนที่เป็นรูปธรรมที่จะลดอันตราย ในการลดระดับการสะสมอาวุธ ในการหาข้อตกลงที่ทำให้สามารถเพิ่มความพยายามมุ่งความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

แม้ว่าความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ระหว่างตะวันออกและตะวันตก จะยึดครองความสนใจและเติมเชื้อความกลัวขึ้นในหลายๆ ประเทศ โดยเฉพาะประเทศในซีกโลกทางตอนเหนือ แต่ก็ไม่ควรบดบังความขัดแย้งระหว่างประเทศซีกโลกภาคเหนือและภาคใต้ซึ่งเป็นความขัดแย้งพื้นฐานมากกว่า และส่งผลกระทบต่อแก่นชีวิตของมนุษยชาติส่วนใหญ่ สถานการณ์นี้เป็นปัญหาของความแตกต่างที่เพิ่มมากขึ้นระหว่างประเทศที่มีโอกาสเร่งรัดการพัฒนาและเพิ่มเติมความมั่งคั่งของตน กับประเทศที่ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความด้อยพัฒนา นี่คือนโยบายสำคัญของความเป็นปฏิปักษ์ ความขมขื่น การปฏิวัติหรือความกลัว โดยเฉพาะหากสถานการณ์นี้ถูกหล่อเลี้ยงด้วย

ความอยุติธรรมในรูปแบบต่างๆ ท่ามกลางปัญหาใหญ่หลวงเหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงขอเสนอหัวข้อแห่งการฟื้นฟู "จิตใจ" ท่านอาจคิดว่าหัวข้อนี้ธรรมดาเกินไป และวิธีการก็ไม่เหมาะสม กระนั้นก็ดี หากท่านไตร่ตรองหัวข้ออย่างดี จะพบว่าบทวิเคราะห์ที่น่าเสนอในที่นี้จะช่วยให้เข้าถึงส่วนลึกของปัญหา และสามารถหยิบยกปัญหาสมมติฐานที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพอย่างแท้จริง การที่มนุษยชาติไม่สามารถจัดการความขัดแย้งที่มีอยู่แสดงให้เห็นว่าอุปสรรคเช่นเดียวกับความหวังนั้น มาจากส่วนที่ลึกไปกว่าตัวระบบเอง

2. สงครามเกิดจากจิตใจของมนุษย์

ข้าพเจ้าเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า คำสอนหลักของพระคัมภีร์และแนวคิดของศาสนาคริสต์ และข้าพเจ้าหวังว่าจะเป็นมโนธรรมสำนึกของชายหญิงผู้มีน้ำใจดีจำนวนมาก ที่เห็นว่าสงครามมีจุดกำเนิดมาจากจิตใจมนุษย์ เป็นมนุษย์เองที่สังหาร มิใช่ด้วยดาบของเขา หรือในทุกวันนี้ด้วยชิปนาอูธของเขาเอง

"จิตใจ" ตามคำสอนของพระคัมภีร์คือส่วนลึกสุดของมนุษย์ เป็นความสัมพันธ์ของตนกับความดี กับผู้อื่น และกับพระเจ้า นี่มิใช่เรื่องของอารมณ์ความรู้สึก แต่เป็นเรื่องมโนธรรม ความเชื่อมั่นของระบบความคิดที่เราแต่ละคนยึดถือ รวมถึงอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อคนผู้นั้น ในจิตใจของเขา มนุษย์ยังคงคำนึงถึงความดีที่มีคุณค่าสูงส่ง ความยุติธรรม มาตรฐาน และสันติภาพ

ที่จริงความผิดปกติของจิตใจก็คือความผิดปกติของมโนธรรมนั่นเอง เมื่อมโนธรรมเรียกสิ่งที่ต้องการเลือกเพื่อความพอใจต่อประโยชน์ทางวัตถุหรือความต้องการอำนาจว่าดีหรือไม่ดี แม้แต่ในธรรมชาติที่สลับซับซ้อนของการใช้อำนาจก็ได้ละเว้นข้อเท็จจริงที่ว่ายังคงมีความรับผิดชอบของมโนธรรมของแต่ละคนในการเตรียม การเริ่มต้น หรือการขยายความขัดแย้ง ข้อเท็จจริงที่ว่ากลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน มิได้ทำให้หลักการนี้เปลี่ยนแปลงไปแต่ประการใด

แต่มโนธรรมนี้มักจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงจากระบบสังคมการเมือง และอุดมการณ์ ซึ่งที่จริงก็คือผลงานของจิตใจมนุษย์นั่นเอง เนื่องจากประชาชนยินยอมที่จะถูกชักจูงโดยระบบที่นำเสนอวิสัยทัศน์ระดับโลกของมนุษยชาติที่มีลักษณะเฉพาะตัว และแทบจะเป็นสองลักษณะ เพราะก่อให้เกิดการดิ้นรนต่อสู้กับผู้อื่น การกำจัดหรือการทำให้เป็นทาสต่อเงื่อนไขสำหรับความก้าวหน้า พวกเขาหักขังตนเองอยู่กับสงครามจิตใจที่เรงเร้าความขัดแย้ง และพวกเขาก้าวไปถึงจุดที่แทบจะทำให้การเสวนาเป็นไปไม่ได้ บางครั้ง การยึดติดแบบไม่มีเงื่อนไขของพวกเขา กับระบบเหล่านี้ ได้กลายเป็นรูปแบบหนึ่งของการเทิดทูนบูชาอำนาจ การนับถือความเข้มแข็งและความมั่งคั่ง ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการตกเป็นทาสที่กัดกันเสรีภาพไปจากผู้นำเอง

นอกเหนือไปจากระบบอุดมการณ์แล้ว *กิเลส*ที่รบกวนจิตใจมนุษย์และโน้มน้าวให้หันเข้าหา สงคราม ก็ยังมีหลายประเภท มนุษย์สามารถปล่อยตนเองให้ล่องลอยไปด้วยความรู้สึกว่าเผ่าพันธุ์ ของตนสูงส่งที่สุด และการเกลียดชังผู้อื่นด้วยเหตุนี้ หรือด้วยการอิจฉาเรื่องที่ดินและทรัพยากร ของผู้อื่น หรือด้วยความปรารถนาในอำนาจ ความหึงหวง โส ความปรารถนาที่จะควบคุม ประชาชาติอื่นๆ ที่ตนดูหมิ่นเหยียดหยาม

แน่นอน *กิเลส*มักจะเกิดจาก *ความไม่สมหวังที่แท้จริง*ของมนุษย์แต่ละคนและประชาชาติ เมื่อผู้อื่นปฏิบัติที่จะให้หลักประกันต่อการดำรงอยู่ หรือเมื่อเงื่อนไขทางสังคมมีความล่าช้าในการ ยอมรับ ประชาธิปไตยหรือแบ่งปันความมั่งคั่ง *ความอยุติธรรม*เป็นความชั่วยิ่งใหญ่ในจิตใจของผู้ กตขี้ แต่*กิเลส*ก็มักจะได้รับ การหล่อเลี้ยงโดยเจตนา เป็นการยากที่จะเริ่มสงครามหากประชาชน ทั้งสองฝ่ายมิได้มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กันอย่างรุนแรง หรือหากพวกเขาไม่รู้สึกเชื่อมั่นว่าข้ออ้าง ของฝ่ายปฏิปักษ์เป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ที่สำคัญของตน นี่ช่วยอธิบายถึง *การครอบงำ*ทาง อุดมการณ์ที่บรรดาผู้ที่มีเจตน์จำนงก้าวร้าวแสวงหา เมื่อการต่อสู้เริ่มต้น ความเป็นปรปักษ์กันก็ เพิ่มขึ้นด้วย เพราะการเป็นปรปักษ์กันได้รับการหล่อเลี้ยงความทุกข์ยากและความโหดร้ายที่แต่ละ ฝ่ายต้องประสบ ภาวะจิตใจที่ผิดปกติเพราะความเกลียดชังจึงเกิดขึ้น

ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ถึงขั้นสุดท้ายแล้ว เราก็จะพบความจริงว่าการหันไปพึ่งความรุนแรงและ สงครามนั้น เกิดจากบาปมนุษย์ จากจิตใจที่มีตบอดและความผิดปกติของจิตใจ ซึ่งกระตุ้นให้เกิด แรงจูงใจที่จะหันไปหาความอยุติธรรมเพื่อกระจายความขัดแย้ง

ถูกต้องแล้ว สงครามเกิดจาก *จิตใจบาปของมนุษย์* นับตั้งแต่ความอิจฉาและความรุนแรงที่ ล้นปรี่อยู่ในจิตใจของกาอินเมื่อเขาพบอาเบลน้องของตนตามคำบรรยายในพระคัมภีร์ นี่มิใช่เรื่อง เกี่ยวกับ *ความแตกแยกที่ลึกซึ้ง*ซึ่งมากยิ่งขึ้นเมื่อมนุษย์ไม่สามารถตกลงกันว่าอะไรดีและชั่ว อะไรคือ คุณค่าของชีวิตซึ่งพระเจ้าทรงเป็นบ่อเกิดและผู้ให้หลักประกันดอกหรือ นี่มิได้อธิบาย "จิตใจ" ของ มนุษย์ที่เปี่ยมเบน เมื่อเขาไม่อาจสร้างสันติกับเพื่อนมนุษย์ของตนบนพื้นฐานของสัจธรรม ด้วย จิตใจที่เที่ยงธรรมและจิตใจที่ดั่งามดอกหรือ

การนำสันติภาพกลับคืนมาอีกครั้งจะอยู่ได้ก็ช่วงเวลาสั้นๆ และค่อนข้างเป็นภาพมายาหาก มิได้มีการเปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจอย่างแท้จริง ประวัติศาสตร์สอนเราว่าแม้ในกรณีที่ประเทศต่างๆ ที่ ถูกครอบครองหรือถูกจำกัดสิทธิ "การให้อิสราภาพ" ที่ประชาชนเฝ้ารอคอยมาเป็นเวลานาน ก็ได้ พิสูจน์แล้วว่าเป็นความผิดหวัง เมื่อผู้นำและพลเมืองยังคงมีจิตใจที่คับแคบ การขาดความอดทน และความแข็งแกร่งต่าง โดยไม่สามารถเอาชนะความเป็นปรปักษ์ในใจตน ในพระคัมภีร์เอง

ประกาศกประกาศนการปลดปล่อยที่ไม่ยั่งยืนเนื่องเพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลงจิตใจอย่างแท้จริง นั่นคือไม่มี "การกลับใจ" อย่างแท้จริงนั่นเอง

3. สันติภาพเกิดจากการเปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจใหม่

หากระบบปัจจุบันที่ถูกกำหนดโดย "จิตใจ" ของมนุษย์ ปรากฏว่าไม่สามารถสร้างหลักประกันให้สันติภาพได้ เมื่อนั้น "จิตใจ" มนุษย์ก็จะต้องได้รับการฟื้นฟูใหม่เพื่อไปฟื้นฟูระบบสถาบันและวิธีการต่างๆ ความเชื่อของคริสตชนมีคำกล่าวถึงการเปลี่ยนขั้นพื้นฐานของจิตใจเอาไว้ นั่นคือ "การกลับใจ" กล่าวอย่างกว้างๆ แล้ว นั่นคือเรื่องของ การค้นพบใหม่ด้วยสายตาที่แจ่มชัด และอย่างเป็นธรรมชาติด้วยเสรีภาพของจิตใจ การสำนึกถึงความยุติธรรมด้วยการเคารพสิทธิของมนุษย์ การสำนึกถึงความเสมอภาคด้วยสมานฉันท์ระดับโลกระหว่างคนรวยและคนจน การเชื่อใจกันและกัน และความรักฉันพี่น้อง

ประการแรก มนุษย์แต่ละคนและประเทศจะต้องแสวงหาเสรีภาพแห่งจิตใจที่แท้จริง เพื่อจะได้เป็นมโนธรรมของทัศนคติในอดีตที่ไม่เกิดประโยชน์ เป็นมโนธรรมของพฤติกรรมที่ลำเอียงและไม่ยุติธรรมของระบบปรัชญาและสังคมที่เริ่มจากสมมติฐานที่ได้แย้งกันไว้ และลดมนุษย์และประวัติศาสตร์ลงไปเป็นเพียงระบบที่ปิดของพลังทางวัตถุนิยม ซึ่งมีได้พึ่งพาอะไรอื่นนอกจากพลังของอาวุธและอำนาจของเศรษฐกิจ และกักขังมนุษย์เป็นกลุ่มต่างๆ ที่เป็นปรปักษ์ต่อกัน ซึ่งถือว่าเป็นการแก้ปัญหาด้านเดียวที่ละเลยความเป็นจริงของวิถีของประเทศที่สลบซับซ้อน และเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติต่อประเทศเหล่านั้นในฐานะที่เป็นอิสระ ดังนั้นการพิจารณาใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับระบบเหล่านี้ที่แสดงให้เห็นแล้วว่านำไปสู่ทางตัน ที่ทำให้การเสวนาและความเข้าใจต้องสะดุดลงไป ทำให้ความไม่ไว้วางใจกันเติบโตขึ้น และเพิ่มภัยคุกคามและอันตราย โดยมีได้แก้ปัญหาที่แท้จริง มิได้นำเสนอความมั่นคงที่แท้จริง มิได้ทำให้มนุษย์มีความสุข มีสันติสุข และอิสระอย่างแท้จริง แน่่อนการเปลี่ยนแปลงในส่วนลึกของจิตใจนี้ เรียกร้องความกล้าหาญอย่างใหญ่หลวง ความกล้าหาญแห่งความสุภาพถ่อมตนและการมีสติที่ชัดเจน จะต้องมียุทธพลต่อสติของทุกๆ คน โดยประการแรก จะต้องสะกิดมโนธรรมของมนุษย์แต่ละคน นี่คือการหวังที่เป็นไปไม่ได้หรือ? ความอ่อนแอและอันตรายที่มนุษย์ร่วมสมัยของเรามี กระตุ้นพวกเขาให้หันกลับไปสู่ *สังคมนิยม* ที่สามารถทำให้พวกเขาเป็นอิสระและสามารถสร้างระบบที่ดีกว่าได้ นี่คือการเอนไขประการแรกในการสร้าง "จิตใจใหม่"

องค์ประกอบที่ดีอื่นๆ ก็เป็นที่รู้จักกันดี คงจะเพียงพอแล้วที่จะกล่าวถึงองค์ประกอบเหล่านั้น สันติภาพเป็นผลของ *ความยุติธรรม* (*Opus iustitiae pax*) ดังเช่นที่ประกาศกอิสยาห์ได้กล่าวไว้

(เทียบ *ฮสย* 32:17) ความยุติธรรมระหว่างภาคีทางสังคมและระหว่างประชาชน และสังคมจะยุติธรรมและเหมาะสมกับมนุษย์หากมีการเคารพ *สิทธิพื้นฐานของมนุษย์* นอกจากนั้น จิตใจของสงครามเกิดและเติบโตจนเข้มแข็งเมื่อสิทธิอันละเมิดไม่ได้ของมนุษย์ถูกล่วงละเมิด แม้ระบบเผด็จการจะปราบปรามเสียงร้องของผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกกดขี่ข่มเหง แต่มนุษย์ผู้มีความยุติธรรมยังมีความเชื่อมั่นว่าไม่มีอะไรที่จะสร้างความชอบธรรมให้แก่การละเมิดสิทธิของมนุษย์ได้ เขามีความกล้าหาญที่จะเป็นเสียงร้องสำหรับผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และเขาปฏิเสธที่จะยอมจำนนหรือยอมความต่อความอยุติธรรม อย่างไรก็ตาม อาจจะดูว่ามันขัดแย้งกันสำหรับผู้ที่ยุติธรรมสันติภาพอย่างลึกซึ้งที่จะปฏิเสธแนวคิดสันติใดๆ ที่เป็นความขลาด หรือเพียงแต่การรักษาความสงบเท่านั้นที่จริงผู้ที่มีแนวโน้มจะให้การครอบงำมักจะต้องพบกับการต่อต้านจากชายหญิงที่ฉลาดและกล้าหาญเสมอ ซึ่งพร้อมที่จะปกป้องเสรีภาพเพื่อส่งเสริมความยุติธรรม

ความเสมอภาคยังเรียกร้องการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความยุติธรรมและ *สมานฉันท์กับประเทศยากจน* ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และโดยเฉพาะประเทศที่กำลังประสบกับความยากจนและความหิวโหย ด้วยเหตุนี้ คำกล่าวของสมเด็จพระสันตะปาปาปอล ที่ 6 จึงได้กลายเป็นความเชื่อมั่นสำหรับคนจำนวนมาก "การพัฒนาเป็นชื่อใหม่ของสันติภาพ" ดังนั้น ประเทศร่ำรวยจะละทิ้งความเห็นแก่ตัวเพื่อค้นหาแนวทางใหม่ในการแลกเปลี่ยนและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเปิดตัวเองต่อโลกกว้าง

ยิ่งกว่านั้น จิตใจใหม่ยังมุ่งกำจัดความกลัวและภาวะจิตใจไม่ปกติเกี่ยวกับสงคราม หากสมการมาทดแทนการยึดถือสันติภาพที่เกิดจากความสมดุลของอาวุธ ด้วยหลักการที่ว่า สันติภาพที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ด้วย *ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน* (เทียบ สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ที่ 23, *สมณสาสน์ สันติภาพในโลก*, 113) แน่นนอน นี่ยังเป็นเพียงแต่การตื่นตัวและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อตรวจสอบความโกหกและการเอารัดเอาเปรียบ และเพื่อก้าวไปข้างหน้าด้วยความสุขุมรอบคอบ แต่ก็กล้าหาญที่จะดำเนินการเสวนาอย่างไม่หยุดหย่อน ซึ่งเป็นสารของข้าพเจ้าสำหรับปีที่แล้ว

โดยนัยหนึ่ง จิตใจใหม่คือจิตใจที่ยินยอมพร้อมใจที่จะได้รับแรงบันดาลใจจาก *ความรัก* สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 11 ทรงตรัสไว้ว่าจะไม่มี "สันติภาพภายนอกที่แท้จริงระหว่างมนุษย์แต่ละคนและระหว่างประชาชาติหากจิตใจแห่งสันติภาพมิได้ครอบครองความคิดและหัวใจ... สำหรับความคิดเพื่อรับรู้และเคารพสิทธิแห่งความยุติธรรม สำหรับหัวใจเพื่อว่าความยุติธรรมจะเกี่ยวพันกับเมตตาธรรม และเมตตาธรรมจะดำรงอยู่เหนือความยุติธรรม เพราะหากสันติภาพจะต้องเป็นผลและงานของความยุติธรรม สันติภาพเป็นเรื่องของเมตตาธรรมมากกว่าความยุติธรรม" (*Allocutio, die 24 dec. 1930: AAS 22 [1930], p. 535*) นี่เป็นเรื่องของการประณามความรุนแรง

ความหลงผิดและความเกลียดชัง เพื่อจะได้เป็นมนุษย์ที่เป็นพี่น้องกัน ทั้งด้วยความตั้งใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมโดยรวม เป็นผู้ที่ยอมรับศักดิ์ศรี และความต้องการของผู้อื่น และแสวงหาความร่วมมือกับเขาเพื่อสร้างโลกแห่งสันติภาพ

4. คำอุทธรณ์ถึงผู้นำทางการเมืองและผู้นำประชาชาติ

เนื่องจากจำเป็นที่จะต้องมิจิตใจใหม่เพื่อส่งเสริมความคิดใหม่เกี่ยวกับสันติภาพ ชายหญิงทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดในสังคมก็ตาม มีความสามารถและจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสันติภาพที่แท้จริง ในแวดวงที่ตนอาศัย เช่น ในครอบครัว โรงเรียน สถานประกอบการ ในเมือง ฯลฯ พวกเขาจะต้องเป็นห่วงพี่น้องทุกคนของตนที่เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวมนุษยชาติ เช่นเดียวกัน ทั้งในการทำงาน การสนทนา และกิจการต่างๆ ของตน แม้ว่าพวกเขาจะอาศัยอยู่ในอีกซีกโลกหนึ่งก็ตาม

แต่ความรับผิดชอบก็มีหลายระดับ ความรับผิดชอบของหัวหน้ารัฐบาล ของผู้นำทางการเมือง เป็นหลักสำคัญในการสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยสันติระหว่างส่วนต่างๆ ของประเทศ และระหว่างประชาชาติมากกว่าคนอื่น ด้วยพวกเขาจะต้องตระหนักมากกว่าคนอื่นว่า สงครามเองไม่มีเหตุผล และหลักจริยธรรมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติ คือวิธีการเดียวที่เหมาะสมกับมนุษย์ แน่จน เราแต่ละคนมีพันธะที่จะต้องคำนึงถึงความรุนแรงที่มีอยู่ทั่วไป ในประวัติศาสตร์มนุษย์ เป็นความรู้สึกถึงความเป็นจริงด้วยความห่วงใยพื้นฐานต่อความยุติธรรมที่ผลักดันให้แต่ละคนยึดมั่นในหลักการการปกป้องตนเองโดยชอบธรรมในประวัติศาสตร์นี้ แต่ความเสี่ยงของอาวุธทำลายล้างขนาดใหญ่ที่น่าสะพรึงกลัวจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการแห่งความร่วมมือและการลดอาวุธที่จะทำให้สงครามเป็นสิ่งที่ไม่อาจคาดคิดได้ สันติภาพจะต้องมีชัย และมากไปกว่านั้น มโนธรรมของผู้นำทางการเมืองจะขัดขวางพวกเขาไม่ให้ถูกชักนำไปสู่การผจญภัยที่อันตราย ซึ่งก็เลวเอาชนะความยุติธรรม พวกเขาจะต้องไม่ยอมเสียสละชีวิตพลเมืองของตนเพื่อการผจญภัยดังกล่าวอย่างไร้ค่า หรือยุบยงความขัดแย้งให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น หรือใช้ข้ออ้างของภาวะอันตรายของสันติภาพในภูมิภาคหนึ่งเพื่อขยายอำนาจของตนในสู่อณาเขตใหม่ๆ ผู้นำเหล่านี้จะต้องซึ้งนำหนักความคิดและมโนธรรมของตนและละทิ้งการฉวยโอกาสทางการเมือง พวกเขาจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เพื่อประชาชาติของตนและเพื่อพระเจ้า

แต่ข้าพเจ้าขอกล่าวอีกครั้งว่า สันติภาพเป็นหน้าที่ของทุกคน *องค์การสากล* ก็มีบทบาทใหญ่หลวงในการนำเสนอแนวทางแก้ไขระดับสากลซึ่งเหนือผลประโยชน์ของพรรคการเมือง และข้าพเจ้าขออุทธรณ์โดยเฉพาะต่อผู้ที่มีอิทธิพลต่อ *ประชาชาติ* โดยผ่านทางสื่อมวลชน และผู้ที่

เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเยาวชนและผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าขอมอบหน้าที่การอบรมหล่อหลอมจิตใจให้
ใฝ่สันติภาพในสังคม เราจะไม่คิดถึงเยาวชนเป็นพิเศษได้อย่างไร เมื่อพวกเขาต้องเผชิญกับอนาคต
ที่ล่อแหลม แน่نونพวกเขาสามารถส่งเสริมให้คนอื่นตระหนักถึงสันติภาพ และพวกเขาหลายคนก็
พร้อมอุทิศความใจกว้างและพลังกำลังเพื่อสร้างสันติภาพ ขอให้พวกเขาแสดงความคิดริเริ่มใน
การนี้ โดยหาได้สูญเสียวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนไปไม่ และให้พวกเขาแสดงความกล้าหาญในการชั่ง
น้ำหนักแนวทางแก้ไขระยะยาวในทุกด้าน โดยสรุปแล้ว ทุกๆ คนทั้งชายและหญิง จะต้องมีส่วน
ร่วมสร้างสันติภาพ มีส่วนในการใส่ใจและมีบทบาทของตนเอง ดังนั้น *สตรี* ซึ่งสัมพันธ์อย่างลึกซึ้ง
กับกรรมล้ำลึกแห่งชีวิต สามารถทำอะไรได้มากเพื่อให้เกิดจิตใจใฝ่สันติภาพด้วยการดูแลเพื่อให้มี
การรักษาชีวิต และในความเชื่อมั่นของพวกเธอที่เชื่อว่าความรักที่แท้จริงเป็นพลังเพียงประการ
เดียวที่สามารถทำให้โลกเป็นสถานที่น่าอยู่สำหรับทุกคน

5. คำอุทธรณ์สำหรับคริสตชน

ศิษย์ของพระเยซูเจ้า ที่ติดกับอยู่ในความขัดแย้งในยุคสมัยของเรา เราต้องรำลึกไว้ว่าไม่มี
ความสุขใดๆ นอกจากสำหรับ "ผู้สร้างสันติภาพ" (เทียบ *มธ 5:9*)

พระศาสนจักรคาทอลิกกำลังเฉลิมฉลองปีศักดิ์สิทธิ์แห่งการไถ่กู้ พระศาสนจักรทั้งหมด
ได้รับเชิญให้ต้อนรับพระผู้ช่วยให้รอดผู้ทรงตรัสกับประชาชนเมื่อทรงตรัสถึงความรักว่า "เรา
มอบสันติภาพให้ท่าน" (เทียบ *ยน 14:27*) ในพระศาสนจักรนั้น ทุกคนจะต้องแบ่งปันกับพี่น้องของ
ตนโดยการประกาศความรอดและพลังแห่งความหวัง

สมัชชาพระสังฆราชที่ประชุมกันในหัวข้อการคืนดีกันและการสำนึกถึงความผิดบาป ได้ระลึก
ถึงพระดำรัสแรกของพระคริสต์ที่ว่า "จงสำนึกผิด และเชื่อในพระวรสาร" (*มก 1:15*) สารของ
บรรดาพระสังฆราชแสดงให้เห็นวิถีทางที่เราจะต้องก้าวเดินเพื่อจะได้เป็นผู้สร้างสันติภาพที่
แท้จริง "พระวาจาของพระเจ้าทรงเรียกเราให้สำนึกผิด 'เปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจของท่าน พระวาจา
ของพระเจ้าบอกเราให้ขอร้องโทษ และคืนดีกับพระบิดาเจ้า' แผนการของพระบิดาเจ้าสำหรับ
สังคมของเรา คือการที่เราดำเนินชีวิตเป็นครอบครัวเดียวด้วยความยุติธรรม ความจริง เสรีภาพ
และความรัก" (เทียบ *Nuntius Patrum Synodaliū ad Populum Dei, die 29 oct. 1983*)
ครอบครัวนี้จะเป็นหนึ่งเดียวกันได้ในสันติภาพอย่างลึกซึ้งหากเราได้ยินเสียงเรียกให้หันกลับไปหา
พระบิดาเจ้า และคืนดีกับพระเจ้า

การตอบสนองต่อเสียงเรียกนี้ คือการร่วมมือกับแผนการของพระเจ้าด้วยการให้พระองค์
ช่วยเราให้กลับใจ ขอให้เราอย่าพึ่งพลังกำลังของเราเพียงลำพัง หรือความตั้งใจของเราซึ่งมักจะ

ล้มเหลวเสมอ ขอให้เรที่ตั้งใจปล่อยให้ชีวิตของเราได้รับการเปลี่ยนแปลง เพราะ “ทุกสิ่งนี้มาจากพระเจ้า ผู้ทรงให้เราคืนดีกันกับพระองค์ทางพระเยซูคริสต์ และทรงโปรดประทานให้เรา มีพันธกิจเรื่องการคืนดีกัน” (2 คร 5:18)

ขอให้เราค้นหาพลังแห่งการภาวนาใหม่อีกครั้ง การภาวนา คือการคืนดีกับพระองค์ผู้ซึ่งเรากำลังวิงวอน ผู้ซึ่งเราพบ ผู้ทรงทำให้เรามีชีวิต การมีประสบการณ์โดยการภาวนาคือการยอมรับพระพรที่เปลี่ยนแปลงเรา พระจิตเจ้าผู้ทรงเป็นหนึ่งในเดียวกับจิตใจเรา ทรงทำให้ชีวิตเราสอดคล้องกับพระวาจาของพระเจ้า การภาวนา คือการเข้าไปสู่กิจการของพระเจ้าในประวัติศาสตร์ พระองค์ผู้ทรงเป็นผู้กระทำกิจการสูงสุดของประวัติศาสตร์นั้น ทรงปรารถนาให้ประชากรของพระองค์เป็นผู้ร่วมมือของพระองค์

นักบุญเปาโล กล่าวถึงพระคริสต์ว่า “เพราะว่าพระองค์ทรงเป็นสันติสุขของเรา เป็นผู้ทรงกระทำให้ทั้งสองฝ่ายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทรงเรียกกำแพงแห่งความเป็นอริที่กั้นระหว่างสองฝ่ายลง” (อฟ 2:14) เราทราบถึงอำนาจอันยิ่งใหญ่ของความเมตตาที่เปลี่ยนเราในศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการคืนดี พระพรนี้เปี่ยมล้นในตัวเรา ในกรณีนี้ ด้วยความเชื่อสัตย์ทั้งหมด เราไม่อาจยอมจำนนต่อความแตกแยกและการเผชิญหน้าที่ทำให้เราเป็นศัตรูกัน แม้ว่าเราจะมีความเชื่อทางศาสนาเช่นเดียวกัน เราไม่อาจยอมรับความจริงที่ว่า ความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไปซึ่งกำลังทำลายความเป็นหนึ่งเดียวกันของมนุษยชาติที่ได้รับเรียกให้เป็นร่างกายเดียวกัน โดยไม่ดำเนินการใดๆ หากเราให้อภัย เราจะต่อสู้กันและกันโดยไม่รู้จักสิ้นสุดได้เลยหรือ เรายังจะเป็นศัตรูกันในขณะที่เรากำลังวอนขอพระเจ้าผู้ทรงชีวิตพระองค์เดียวกันหรือ หากบัญญัติแห่งความรักของพระคริสต์เป็นบัญญัติที่เรายึดถือ เราจะยังคงนิ่งเฉยและเงิบเสียงได้หรือในขณะที่โลกที่บาดเจ็บกำลังเรียกร้องให้เรา ร่วมแรงกับแนวทางซึ่งกำลังสร้างสันติภาพ

ด้วยความถ่อมตนและการตระหนักในความอ่อนแอของเรา ขอให้เรามาสู่พระแท่นแห่งศีลมหาสนิท ที่ซึ่งพระผู้ทรงมอบชีวิตของพระองค์เพื่อพี่น้องจำนวนมาก ทรงมอบหัวใจใหม่ให้เรา และทรงใส่จิตใจใหม่ในตัวเรา (เทียบ อสค 36:26) ในส่วนลึกของความยากจนและความสับสนของเรา ขอให้เราขอบพระคุณพระองค์โดยอาศัยพระองค์ เพราะพระองค์ทรงทำให้เราเป็นหนึ่งเดียวกันโดยทรงประทับอยู่กับเราและทรงมอบพระองค์เองให้เป็นของขวัญ พระองค์ “ผู้ทรงเสด็จมาและประกาศสันติสุขแก่ท่านที่อยู่ไกล และประกาศสันติสุขแก่คนที่อยู่ใกล้” (อฟ 2:17) และหากเราได้รับสันติสุขนี้เพื่อต้อนรับพระองค์ ก็ขึ้นอยู่กับเราที่จะเป็นพยานยืนยันของพระองค์โดยการทำงานอันพี่น้องของเราในการสร้างสันติภาพ

บทสรุป

สันติภาพมีหลายรูปแบบ มีสันติภาพระหว่างประเทศ สันติภาพในสังคม สันติภาพระหว่างพลเมือง สันติภาพระหว่างชุมชนต่างศาสนา สันติภาพในการทำหน้าที่ เพื่อนบ้าน หมู่บ้าน และโดยเฉพาะสันติภาพในครอบครัว ในการส่งสารนี้ถึงชาวคาทอลิกและพี่น้องคริสตชนอื่นๆ และผู้มีน้ำใจดีทั้งชายและหญิงด้วยนี้ ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นอุปสรรคต่อสันติภาพบางประการ อุปสรรคเหล่านี้ยิ่งใหญ่หนัก และเป็นภัยคุกคามอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากอุปสรรคเหล่านี้ขึ้นอยู่กับจิตใจ ความมุ่งมั่น "จิตใจ" มนุษย์ ด้วยความช่วยเหลือของพระเจ้า ประชาชนก็สามารถจะเอาชนะอุปสรรคเหล่านี้ได้ พวกเขาจะต้องปฏิเสธที่จะยอมจำนนต่อโชคชะตาและความสิ้นหวัง สัญญาอันดีๆ กำลังฉายแสงเข้าไปในเงามืด มนุษยชาติกำลังตระหนักถึงสมานฉันท์ที่ขาดไม่ได้ ที่จะเชื่อมโยงประชาชาติและประเทศเข้าหากันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหายิ่งใหญ่จำนวนมาก เช่น การจ้างงาน การใช้ทรัพยากรบนโลกและในจักรวาล ความเจริญก้าวหน้าของประเทศที่ด้อยพัฒนา และความมั่นคง คนจำนวนมากเห็นว่าการลดและควบคุมการสะสมอาวุธทั่วโลกเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวด มีเสียงเรียกมากมายให้ใช้ทุกวิธีการเพื่อขจัดสงครามให้พ้นไปจากมนุษยชาติ มีเสียงอุทธรณ์ใหม่ๆ มากมายให้มีการเสวนา การร่วมมือ และการคืนดีกัน และยังมีการริเริ่มใหม่ๆ จำนวนมาก พระสันตะปาปาต้องการให้กำลังใจพวกเขา "เป็นบุญของผู้ที่สร้างสันติภาพ" ให้เราผสมผสานวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้เป็นหนึ่งเดียวกับความใจกว้าง ขอให้สันติภาพเที่ยงแท้มากขึ้น และให้หยั่งรากลงไปในชีวิตจิตใจของมนุษย์ ขอให้เสียงร้องของผู้ที่ทุกชั่วทรามที่กำลังรอคอยสันติภาพได้ยินกันไปทั่ว ขอให้แต่ละคนอุทิศพลังกำลังทั้งหมดด้วยจิตใจที่ฟื้นฟูใหม่แบบพี่น้อง เพื่อสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นทั่วจักรวาล

จากวาติกัน 8 ธันวาคม 1983

พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2